

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยตามโครงการทดลองฝึกอบรมผู้ช่วยครูสอนเด็กชาวเขา ของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดลองวิธีสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นประถม โดยอาศัยหลักการฝึกหัดครูตามหลักสูตรพิเศษของโครงการฝึกอบรมผู้ช่วยครูสอนเด็กชาวเขา แผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ พร้อมทั้งการทดลองใช้แบบเรียนวิชาสังคมศึกษาและสร้างคู่มือครูสำหรับแบบเรียนดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังให้ผู้รับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ ทักษะ ทักษะ และค่านิยมอันพึงประสงค์ สามารถเป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่พัฒนาและส่งเสริมชาวเขาคานการศึกษา หรือเป็นผู้ช่วยครูสอนเด็กชาวเขาตามหมู่บ้านชาวเขาเผ่าของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นับเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาการศึกษาครูสอนเด็กชาวเขา ในขณะเดียวกันยังมีผลในการแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ การปกครอง การเมือง และการอนามัยอีกด้วย -

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า

1. หลักสูตรพิเศษ แบบเรียน คู่มือครู หลักการและวิธีการอบรม จะช่วยให้ผู้รับการอบรมมีความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ค่านิยมที่เหมาะสม และมีความสามารถในการสอนวิชาสังคมศึกษา โดยความรู้และความสามารถดังกล่าวก่อนและหลังการฝึกอบรมมีความแตกต่างกันในทางเพิ่มขึ้น
2. สมรรถนะผลด้านวิชาการมีความสัมพันธ์เชิงนิมิต (Positive) กับความสามารถในการสอน
3. ผู้รับการอบรมที่มีระดับพื้นฐานการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือสูงกว่ามีความเชื่อมั่นในการสอนไม่แตกต่างกันเมื่อได้รับการอบรมตามวิธีที่กำหนดให้ กับใช้แบบเรียนที่จัดให้

4. ผู้รับการอบรมที่เป็นสมณเพศ และฆราวาส มีความเชื่อมั่นในการสอนไม่แตกต่างกันเมื่อได้รับการอบรมตามวิธีที่กำหนดให้กับแบบเรียนที่จัดให้

5. ผู้รับการอบรมจะมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาเมื่อได้ใช้แบบเรียนที่กำหนดให้

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นชาวเขาเพศชาย ที่มีอายุตั้งแต่ 15-33 ปี ประกอบด้วยเผ่าต่าง ๆ 7 เผ่า จาก 11 จังหวัด จำนวน 55 คน เป็นภิกษุ 5 รูป สามเณร 25 รูป และฆราวาส 25 คน โดยกองส่งเคราะห์ชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ คัดเลือกเข้าอบรมเป็นระยะเวลา 3 เดือน ณ ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย หลักสูตรพิเศษ หนังสือแบบเรียน แบบทดสอบ คู่มือครู แบบทดสอบย่อย แบบสังเกตการสอนแบบจุลภาค แบบการให้คะแนนการฝึกสอน แบบนิเทศการสอนแบบปรนัย และแบบประเมินผลหนังสือแบบเรียน

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปทำการทดลอง ณ ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โรงเรียนสังวาลย์วิทยา และโรงเรียนบ้านแม่ลาย โดยทำการเก็บข้อมูลต่าง ๆ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ณ แผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. พัฒนาการของผู้รับการอบรม แบ่งออกเป็น

1.1 พัฒนาการระหว่างฝึก จากการวัดด้วยขอทดสอบย่อยปรากฏว่า ผู้รับการอบรมโดยส่วนรวมมีการพัฒนาเป็นที่น่าพอใจ นอกจากนี้จากการสังเกตการพัฒนา คานทักษะ ทศนคติและคานิยม มีความสำเร็จอย่างน้อยพอใจยิ่ง

1.2 สัมฤทธิผลค่านวิชาการ ผู้รับการอบรมมีความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ และยิ่งเปรียบเทียบกับ การทดสอบก่อนการฝึกอบรม ปรากฏว่า กลุ่มคำมีการพัฒนาขึ้นอย่างมาก และเมื่อเปรียบเทียบกับมัชฌิม เลขคณิตจะมีความแตกต่างกันในทางเพิ่มขึ้น

1.3 ความสามารถในการสอน จากการวัดผลในการสอนทั้ง 55 คน มีผู้อยู่ในระดับคะแนน A ถึง 9 คน แต่ระดับคะแนน F เพียง 1 คน เท่านั้น แสดงว่าผลการสอนในส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ที่สมตามจุดประสงค์

2. ความสัมพันธ์ระหว่างสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางวิชาการ กับความสามารถในการสอน จากการศึกษาลักษณะแห่งความสัมพันธ์ของข้อมูลโดยใช้ตาราง และการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แห่งความสัมพันธ์ได้เป็น .83 ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ซึ่งนับว่าข้อมูลทั้งสองมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงและเป็นไปในเชิงนิมิตตามสมมติฐานที่ 2

3. ประสิทธิภาพของการฝึกอบรม จากการทดสอบวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าความแตกต่างระหว่างมัชฌิม เลขคณิตของการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เป็นการสนับสนุนสมมติฐานที่ 1

4. ความเข้าใจของผู้รับการอบรมเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือแบบเรียนสังคมศึกษา ปรากฏว่า ผู้รับการอบรมมีความเข้าใจและเข้าใจดีในเนื้อหาวิชาเมื่อได้ใช้แบบเรียนที่กำหนดให้ ผลการวิจัย เป็นไปตามข้อสมมติฐานที่ 5

5. ผลการวิจัยของผู้รับการอบรมเกี่ยวกับการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ผลการทดสอบพบว่าพื้นฐานการศึกษาและสภาพของผู้รับการอบรมไม่มีอิทธิพลต่อความมั่นใจในการสอน ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ค่าไคสแควร์ (χ^2) ของการทดสอบความมั่นใจในการสอนของผู้รับการอบรมไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ผลการวิจัยจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ 3 และ 4

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

เพื่อเป็นประโยชน์ต่อโครงการนี้และผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงใคร่ขอแจ้งให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ และข้อเสนอแนะบางประการ ดังต่อไปนี้

1. พื้นความรู้ของผู้รับการอบรมต่างกัน ทำให้มีความลำบากในการแบ่งกลุ่ม เพราะคนมาก ถ้าสามารถจำกัดระดับความรู้ให้ไม่ทางจนเกินไป เช่น ประถมปีที่ 7 - มัธยมศึกษาปีที่ 3 จะเป็นประโยชน์และสะดวกขึ้น

2. สภาพของผู้เข้ารับการอบรม โดยเฉพาะพระภิกษุ ซึ่งอยู่ในพระวินัย ไม่สามารถจะรวมกิจกรรมหลายอย่างได้เช่น การพาดนามัมย์ การเต้นรำและร้องเพลง การเล่นรอกกองไฟ การเล่นบนเวทีหรือการเล่นอื่น ๆ ในคืนสุดสัปดาห์ แม้สามเณรก็เช่น

เกี่ยวกับกิจกรรมบางอย่างจึงไม่เหมาะแก่ผสมผสานรูป ดังนั้นจำนวนผู้รับการอบรมในปีต่อไป
 ถาลดจำนวนภิกษุสามเณรลง โดยเพิ่มฆราวาสขึ้นคงจะไต่ผลประโยชน์กว่าทั้งด้านการศึกษา
 อบรม และการออกไปปฏิบัติงาน และจากการวิจัยก็ทราบว่าสภาพของผู้รับการอบรมที่
 ต่างกันไม่มีผลต่อความมั่นใจในการสอน

3. อายุของผู้รับการอบรมแตกต่างกันมาก เป็นปัญหาในด้านสังคมและการฝึก
 สอน จึงควรกำหนดอายุของผู้เข้ารับการอบรมอย่างน้อยที่สุด 17 ปี

4. อุปกรณ์ อุปกรณ์ที่สำคัญไม่พร้อมงานจึงมีความซลักซลัก และไม่ปฏิบัติตาม
 แผนการที่วางไว้ ควรให้อุปกรณ์ทุกอย่างพร้อมและอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ก่อนจะเปิดการอบรม

5. การใช้อุปกรณ์การสอน ยังมีการใช้วัสดุในท้องถิ่นน้อย จึงควรจะให้
 การนำวัสดุในท้องถิ่นมาใช้ให้มากขึ้น โดยเชิญวิทยากรไปแนะนำ หรือส่งนิสิตที่มีความ
 สามารถในทางศิลปะ การประดิษฐ์ต่าง ๆ ไปรวมให้การอบรมด้วย

6. วิชาสังคมศึกษาต้องสอนวันละชั่วโมงทุกวัน และยิ่งแบ่งกลุ่มออกเป็นหลาย
 กลุ่ม เวลาการเตรียมงานก็ยิ่งน้อยลง ดังนั้นผู้ที่ประสงค์จะทำการวิจัยเรื่องนี้จำเป็นต้อง
 ศึกษาแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบให้พร้อมก่อนแล้วทำบันทึกการสอน (คู่มือ) ไว้ก่อน
 บางจะได้นำเอาไปปรับปรุงให้เหมาะกับการสอนจริง ๆ ไ้คงายโดยไม่ต้องเสียเวลามาก
 อีกประการหนึ่งต้องสำรวจวันสำคัญหรือประเพณีต่าง ๆ ที่มีในช่วงระยะเวลาที่อบรม แล้ว
 เตรียมอุปกรณ์ไว้จัดกิจกรรมนั้น ๆ ให้พร้อม

7. ผู้ที่มีความสนใจที่จะวิจัยวิชาต่อไปน่าจะออกแบบสอบถามและแบบวัดทัศนคติ
 เพื่อสำรวจสภาพความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อมของแต่ละถิ่น ทัศนคติ ของคนในหมู่บ้านของผู้รับ-
 การอบรมและตัวผู้รับการอบรมเอง เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหนังสือแบบเรียน
 คู่มือครู และวิธีการสอนให้ดีขึ้น

8. การฝึกสอนของผู้รับการอบรม มีปัญหาที่บางคนได้สอนน้อย ดังนั้นจึงน่าจะ
 จะลองให้สอนเพิ่มเติมโดยให้ไปสอนในหมู่บ้านใน เวลากลางคืน หรือตอนเย็น หรือวันหยุด
 โดยไม่จำเป็นต้องไปสอนทุกวัน แต่มีตารางที่แน่นอนซึ่งจะเป็นประโยชน์และสะดวกต่อการ
 ใช้หนังสือแบบเรียนด้วย กล่าวคือ จะได้ใช้หนังสือแบบเรียนได้เต็มที่ไม่ต้องเป็นห่วงกับ

หลักสูตรพื้นราบ อีกประการหนึ่งก็คือเป็นการฝึกให้ครูช่วยครู ใ้พบกับสภาพของการสอนที่แท้จริง เพราะบางแห่งไม่มีโรงเรียน และถึงแม้มีลักษณะการเรียนการสอนก็แตกต่างกันไป โดยเฉพาะเป็นแบบ Free School ตามคําคถาของรองอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ในวันสัมมนา ดังนั้นในกรณีนี้เด็กไม่สามารถมาเรียนได้ตามเวลา หรือไม่มาเรียนเลยก็อาจจะนำประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกสอนนี้ไปใช้ โดยไปสอนและให้งานไว้เป็นครั้งคราวที่บ้านของนักเรียน ในเมื่อมีนักเรียนไม่มากนัก

9. ในท้องถิ่นอื่น ๆ ในประเทศไทยที่มีปัญหา เช่น เกียวหรือคล้ายคลึงกับกรณีนี้ นักบริหารและนักวิชาการที่สนใจน่าจะลองนำวิธีการผลิตครูระยะสั้นนี้ไปทดลองใช้ เพราะนอกจากจะผลิตครูได้สมวัตถุประสงค์ คือ แก้ปัญหาการขาดครูได้แล้ว ยังจะแก้ปัญหาค่าอื่น ๆ โดยเฉพาะความเป็นพลเมืองคีของชาติได้อีกด้วย

10. ผู้รับการอบรมที่เรียกว่า "ครูช่วยสอนเด็กชาวเขา" น่าจะเปลี่ยนเป็น "ครูช่วยสอนชาวเขา" เพราะนอกจากจะคุ้นหูกว่าแล้ว ยังเหมาะกับลักษณะเมื่อออกไปทำการสอนจริง ๆ เพราะชื่อ "ครูช่วยสอน" และตัวครูช่วยสอนจริง ๆ ในขณะนี้ยังมีอยู่ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ถ้าเปลี่ยนเป็นชื่อ "ครูช่วยสอน" แล้วอย่างน้อยที่สุดก็จะเป็นประโยชน์แก่ผู้รับการอบรมในการสอวิชาชุดครูในโอกาสต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย